

Кафедра комп'ютерної інженерії та інформаційних технологій

СИЛАБУС

Базова інформація про дисципліну	
Назва дисципліни	Інструментальні засоби комп'ютерного моделювання
Рівень вищої освіти / фахової передвищої освіти	Фахова передвища освіта
Галузь знань	12 Інформаційні технології
Спеціальність	123 «Комп'ютерна інженерія»
Освітня програма	Комп'ютерна інженерія
Семестр	8 семестр (9 кл.); 6 семестр (11 кл.)
Курс	4 курс (9 кл.); 3 курс (11 кл.)
Анотація курсу	<p>Метою вивчення дисципліни є опанування студентами сучасними методами і програмними засобами комп'ютерного математичного та імітаційного моделювання.</p> <p>Завданням дисципліни «Інструментальні засоби комп'ютерного моделювання» є:</p> <ul style="list-style-type: none"> – отримання студентами теоретичних знань щодо основних цілей і інструментів комп'ютерного моделювання; принципів побудови математичних моделей; особливостей застосування різних типів інструментальних програмних засобів комп'ютерної математики та моделювання; – формування у студентів практичних умінь та навичок по застосуванню спеціалізованих інструментальних програмних засобів для розв'язання математичних та інженерних задач. <p>Об'єктом вивчення навчальної дисципліни є процеси комп'ютерного математичного та імітаційного моделювання об'єктів та систем.</p> <p>Предметом навчальної дисципліни є методи та програмні засоби комп'ютерної математики та моделювання.</p>
Сторінка курсу в MOODLE	http://78.137.2.119:1919/m72/course/view.php?id=436
Мова викладання	Українська
Лектор курсу	Заболотній Сергій Васильович, професор канали комунікації: СДН «Moodle»: повідомлення в чаті E-mail: zabolotnii.serhii@csbc.edu.ua
Місце дисципліни в освітній програмі	
Освітня програма	http://csbc.edu.ua/documents/otdel/oop_k.pdf

Перелік загальних компетентностей (ЗК)	<p>Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>Здатність працювати в команді.</p>
Перелік спеціальних компетентностей (СК)	<p>Здатність проваджувати професійну діяльність на основі розуміння принципів представлення та опису технічних систем, процесів та явищ за допомогою математичних моделей.</p> <p>Здатність застосовувати набуті теоретичні знання і практичні навички при формуванні і вирішенні технічних задач у сфері комп'ютерної інженерії.</p>
Перелік програмних результатів навчання	<p>Демонструвати знання і розуміння ролі і місця комп'ютерного математичного моделювання.</p> <p>Рационально використовувати сучасні інформаційні технології, пакети прикладних програм та інтегровані середовища комп'ютерного моделювання</p> <p>Демонструвати володіння сучасними інструментальними програмними засобами комп'ютерної математики та моделювання Mathcad, MATLAB/Simulink</p>
Опис дисципліни	
Структура навантаження на студента	<p>Загальна кількість годин – 180</p> <p>Кількість кредитів – 6</p> <p>Кількість лекційних годин – 0</p> <p>Кількість практичних занять – 48</p> <p>Кількість годин для самостійної роботи студентів – 132</p> <p>Форма підсумкового контролю – залік</p>
Методи навчання	<p>Словесні (інформаційна, самостійна робота з джерелами інформації, науково-популярна розповідь);</p> <p>Наочні (презентаційні повідомлення)</p> <p>Практичні (лабораторні роботи);</p> <p>Інтерактивні методи (дистанційні консультації).</p>
Зміст дисципліни	
Тема 1. Вступ. Мета та завдання дисципліни. Математичне моделювання	<p>Основні поняття моделювання. Основні види моделей та їх властивості. Цілі, принципи й технологія моделювання. Основні методи розв'язання задач моделювання. Програмна реалізація моделей. Пакети комп'ютерної математики та моделювання.</p>
Тема 2. Система комп'ютерної математики Mathcad.	<p>Призначення, особливості застосування і основні функціональні можливості програмного пакету Mathcad</p>
Тема 3. Основи роботи з пакетом Mathcad.	<p>Документи Mathcad. Математичні вирази: оператори та операнди. Типи даних: константи, звичайні і системні змінні, масиви.</p>
Тема 4. Особливості програмування в пакеті Mathcad.	<p>Способи програмування. Опис програми-функції і локального оператора присвоєння. Звернення до програми-функції Mathcad. Програмування в програмі-функції лінійних алгоритмів, алгоритмів, що розгалужуються та циклічних алгоритмів</p>

Тема 5. Призначення, особливості застосування і основні функціональні можливості програмного пакету MATLAB.	Характеристика MATLAB. Базові можливості системи MATLAB. Інтеграція з іншими програмними системами.
Тема 6. Основні принципи роботи в пакеті MATLAB	Файлова система MATLAB. Робоче середовище MATLAB. Обчислення в MATLAB. Операції з робочою областю Workspace.
Тема 7. Система візуально-об'єктного моделювання Simulink. Побудова моделей в Simulink.	Призначення та загальні можливості Simulink. Робота з основним пакетом розширення Simulink
Тема 8. Особливості проведення імітаційного моделювання в середовищі Simulink.	Запуск моделей Simulink із середовища MATLAB. Особливості інтерфейсу Simulink. Пошук і завантаження моделі. Встановлення параметрів компонентів моделі. Встановлення параметрів моделювання. Запуск процесу моделювання.

Політика дисципліни

Політика відвідування	Регулярне відвідування всіх видів занять, своєчасність виконання самостійної роботи. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання зорганізується в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.
Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.
Академічна доброчесність	У випадку недотримання політики академічної доброчесності (плагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво) передбачено повторне проходження оцінювання.

Система оцінювання

Поточний контроль здійснюється протягом семестру під час проведення лабораторно-практичних занять і оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 100 балів; мінімальна сума, що дозволяє студенту отримати атестацію з предмету – 60 балів); підсумковий/семестровий контроль, проводиться у формі заліку, відповідно до графіку навчального процесу.

Накопичування рейтингових балів з навчальної дисципліни

Види навчальної роботи	Мах кількість балів
Лабораторно-практична робота № 1	10
Лабораторно-практична робота № 2	10
Лабораторно-практична робота № 3	10
Лабораторно-практична робота № 4	10
Лабораторно-практична робота № 5	10
Лабораторно-практична робота № 6	10
Лабораторно-практична робота № 7	10
Лабораторно-практична робота № 8	10
Лабораторно-практична робота № 9	10

Лабораторно-практична робота № 10	10	
ВСЬОГО	100	
Шкала оцінювання		
ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	Бездоганна підготовка в широкому контексті
B	80-89	Повні знання, міцні вміння
C	70-79	Хороші знання та вміння
D	65-69	Задовільні знання, стереотипні вміння
E	60-64	Виконання мінімальних вимог діяльності в стандартних умовах
FX	35-59	Слабкі знання, відсутність умінь
F	1-34	Необхідний повторний курс

Список рекомендованих джерел

1. Лазарев Ю.Ф. Моделирование на ЕОМ: Навчальний посібник / Ю.Ф. Лазарев. – Київ: Корнійчук, 2007. – 290 с.
2. Триус Ю.В. Комп'ютерно-орієнтовані методичні системи навчання математики: монографія / Юрій Васильович Триус. — Черкаси: Брама-Україна, 2005. — 400 с.
3. Дьяконов В.П. Компьютерная математика / В.П. Дьяконов. – Москва: Нолидж, 2000. – 1296 с.
4. Кирьянов Д. В. Mathcad 15/Mathcad Prime 1.0. — СПб.: БХВ-Петербург, 2012. — 432 с.: ил.м+ Видеокурс
5. Васильев В.В., Симак Л.А., Рыбникова А.М. Математическое и компьютерное моделирование процессов и систем в среде MATLAB/SIMULINK. Учебное пособие. — Киев: Национальный авиационный университет, 2008. — 91 с
6. Кривилев А.В. Основы компьютерной математики с использованием системы MATLAB (+CD) / А.В. Кривилев. – Москва: Леко-книга, 2005. – 496 с.
7. Солонина А.И. Цифровая обработка сигналов. Моделирование в MATLAB / А.И. Солонина, С.М. Арбузов. – СПб.: БХВ-Петербург, 2008. – 816 с.207
8. Черных И.В. Simulink: Инструмент моделирования динамических систем / И.В.Черных. – М.: Диалог-МИФИ. 2003. – 252 с.
9. Дьяконов В. П. Simulink 5/6/7: Самоучитель. – М.: ДМК-Пресс, 2008. – 784 с.
10. Документація MatLab [Електронний ресурс]. — Режим доступа: <https://docs.exponenta.ru/>
11. Simulink Documentation - MathWorks [Електронний ресурс]. — Режим доступа: <https://www.mathworks.com/help/simulink/>
12. Математичне моделювання систем і процесів: комп'ютерний практикум [Електронний ресурс] : навчальний посібник для студентів спеціальності 121 «Інженерія програмного забезпечення», спеціалізації «Програмне забезпечення комп'ютерних та інформаційно-пошукових систем» / І. А. Дичка, М. В. Онаї, Р. А. Гадиняк ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2018. – 130 с. – Назва з екрана.
13. Босак, А. В. Обчислювальна техніка та програмування – 2. Інтегровані системи комп'ютерної математики. Комп'ютерний практикум [Електронний ресурс] : навч. посіб. для студ., які навчаються за спеціальністю 141 «Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка», спеціалізацією «Інжиніринг автоматизованих електротехнічних

комплексів» / А. В. Босак ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2020. – 119 с. – Назва з екрана.

14. Інструментальні засоби комп'ютерного моделювання: Лабораторний практикум в Mathcad. Для студентів напрямку 6.050901 “Радіотехніка” усіх форм навчання / Укл. С.В.Заболотній – Черкаси: ЧДТУ, 2010. – 69 с.

15. Інструментальні засоби комп'ютерного моделювання: Лабораторний практикум в Matlab. Для студентів напрямку 6.050901 “Радіотехніка” усіх форм навчання / Укл. С.В.Заболотній – Черкаси: ЧДТУ, 2010. – 42 с.